

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

Методичні рекомендації до написання курсової роботи

Спеціальність 016 Спеціальна освіта /

А6 Спеціальна освіта

Освітня програма. Спеціальна освіта (Логопедія)

Дрогобич, 2026

УДК 78.147:001.891]:376(072)

Г 85

ISBN 978-617-8591-30-4

Рекомендовано науково-методичною радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, протокол № 7 від 28 травня 2026 р.

Рецензенти:

Карпенко О. Є. - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Мельник О. М. – консультант КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Трускавецької міської ради Львівської області», вчитель-логопед ДНЗ 4 «Сонечко».

Методичні рекомендації до написання курсової роботи. Спеціальність 016 Спеціальна освіта, А6 Спеціальна освіта. Освітня програма. Спеціальна освіта (Логопедія). / укл. Гринців М.В. Заміщак М.І. Дрогобич: ДДПУ, 2026. 72 с.

Методичні рекомендації спрямовані на надання здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, зокрема студентам спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (освітньо-професійна програма «Логопедія»), практичної допомоги у виконанні та оформленні курсових робіт. У них узагальнено основні вимоги до структури та змісту курсової роботи, подано рекомендації щодо оформлення списку використаних джерел і додатків, а також висвітлено ключові етапи організації наукового дослідження. Зміст рекомендацій охоплює методичні вказівки до написання основних розділів роботи, особливості підготовчого етапу, організацію процесу виконання дослідження, а також порядок подання та захисту курсової роботи. Окрему увагу приділено критеріям оцінювання. Видання адресоване студентам, викладачам закладів вищої освіти та науковим керівникам, і може використовуватися як практичний посібник у процесі підготовки курсових робіт.

ISBN 978-617-8591-30-4

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. ВИБІР ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	12
3. ПОРЯДОК ПРИЗНАЧЕННЯ КЕРІВНИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ. ОБОВ'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА.....	13
4. ПРИБЛИЗНИЙ ПЛАН РОБОТИ НАД КУРСОВИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ З ЛОГОПСИХОЛОГІЇ, СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ЛОГОПЕДІЇ.....	15
5. ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	17
6. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	18
7. АЛГОРИТМ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	29
8. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	30
9. ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ	41
10. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	43
11. ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54
ДОДАТКИ.....	56
ДОДАТОК А. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ З ЛОГОПСИХОЛОГІЇ, СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ЛОГОПЕДІЇ.....	56
ДОДАТОК Б. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	69
ДОДАТОК В. ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СТРУКТУРНИХ ЧАСТИН КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	70

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації щодо написання курсової роботи з логопсихології, спеціальної педагогіки та логопедії для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта укладено з урахуванням освітньо-професійної програми «Логопедія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та особливостей підготовки курсових робіт за цією спеціальністю. Рекомендації розроблено відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка, затвердженого Вченою радою університету (протокол № 2 від 26.01.2026 р.) та введеного в дію наказом ректора № 33 від 27.01.2026 р. У рекомендаціях також враховано «Методичні рекомендації для закладів вищої освіти щодо дотримання принципів академічної доброчесності» (лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650), Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату, Правила академічної доброчесності та Етичний кодекс Дрогобицького державного педагогічного університеті імені Івана, а також інші нормативно-правові документи університету.

Метою методичних рекомендацій є надання допомоги студентам у процесі підготовки курсової роботи: від обрання теми, розроблення плану, добору наукових джерел і методів дослідження до опрацювання, систематизації результатів дослідження та їх представлення під час захисту курсової роботи.

Підготовка курсової роботи є важливим етапом професійного становлення майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти. Вона дає можливість студентам не лише продемонструвати рівень набутих знань, умінь і навичок, а й поглибити їх у процесі дослідження актуальної проблеми, пов'язаної з навчанням, вихованням і розвитком дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовлення чи психофізичного розвитку.

Курсова робота з логопедії є обов'язковим компонентом підготовки здобувачів вищої освіти та складовою освітньо-

професійної програми підготовки фахівців за спеціальністю 016 Спеціальна освіта / А6 Спеціальна освіта.

Курсова робота є самостійним навчально-науковим дослідженням студента, у якому розкривається обрана наукова проблема та демонструється рівень теоретичної підготовки, уміння здійснювати аналіз, систематизацію й узагальнення інформації, а також здатність працювати з науковими джерелами.

Курсова робота належить до індивідуальних завдань навчально-дослідницького та творчого характеру, виконання яких спрямоване на поглиблення і розвиток професійних компетентностей, застосування набутих знань під час вирішення конкретних наукових і практичних завдань, а також формування навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою, комп'ютерною технікою, сучасними інформаційними технологіями та іншими засобами навчання і дослідження.

Курсова робота з логопедії є самостійною науково-дослідною працею студента, яка передбачає поглиблення знань у сфері спеціальної освіти та логопедії. У процесі її виконання студент досліджує актуальну проблему, здійснює аналіз і узагальнення наукових джерел та практичного досвіду, а також визначає можливі шляхи розв'язання поставлених у роботі завдань.

Основною метою виконання курсової роботи з логопедії є формування у студентів умінь самостійно опрацьовувати наукову та навчально-методичну літературу, оволодіння елементами науково-дослідної діяльності, а також поглиблення, систематизація і перевірка якості засвоєних теоретичних знань з логопедії.

Основними завданнями курсової роботи є:

– закріплення, поглиблення та узагальнення теоретичних знань, отриманих під час вивчення фахових дисциплін, а також перевірка вміння застосовувати їх на практиці;

– формування навичок самостійної роботи з науковою та методичною літературою, уміння здійснювати аналіз джерел, відбирати необхідну інформацію, критично її оцінювати та використовувати у власному дослідженні;

– розвиток уміння аналізувати й узагальнювати теоретичний матеріал, формулювати обґрунтовані висновки, пропозиції та рекомендації на основі проведеного дослідження;

– формування навичок аргументовано відстоювати власну позицію, логічно викладати думки та використовувати теоретичні знання для розв’язання практичних завдань, що підтверджує практичну спрямованість курсової роботи.

Отже, курсова робота є не лише формою контролю знань студентів, а й важливим засобом розвитку їхнього самостійного мислення, аналітичних умінь, дослідницьких навичок і здатності обґрунтовувати та захищати власні наукові погляди.

Особливість курсової роботи з логопедії полягає в тому, що в процесі її виконання та захисту реалізуються не лише навчальні, а й науково-дослідницькі завдання. Під час підготовки роботи студенти поглиблено опрацьовують актуальні проблеми з логопсихології, спеціальної педагогіки та логопедії набувають умінь аналізувати наукові джерела, критично оцінювати їх зміст, вести наукову дискусію, аргументовано висловлювати власні міркування та обґрунтовувати їх. Важливим результатом є також формування вміння формулювати наукові, теоретичні й практичні висновки відповідно до теми дослідження. Окрім цього, здобувачі вищої освіти набувають досвіду організації та проведення досліджень із використанням сучасних наукових методів.

Основні вимоги до курсової роботи:

– обрана тема повинна бути актуальною та відповідати сучасним тенденціям розвитку логопедії;

– у роботі мають бути чітко визначені об’єкт, предмет, мета та завдання дослідження;

– необхідно здійснити аналіз історичного розвитку проблеми та її сучасного стану;

– обов’язковим є критичний аналіз наукових праць і публікацій з обраної теми;

– результати дослідження повинні бути проаналізовані, узагальнені та подані у вигляді обґрунтованих висновків.

За своїм *характером курсова робота* з спеціальної педагогіки, логопедії та логопсихології має переважно теоретичне спрямування, що передбачає оволодіння студентами навичками роботи з науковими джерелами, логопедичними методиками, довідковою літературою, державними стандартами та електронними інформаційними ресурсами.

Незалежно від того, чи має дослідження теоретичний або практичний характер, курсова робота повинна мати дослідницьку спрямованість і характеризуватися наявністю теоретичної або практичної значущості.

Рекомендований обсяг курсової роботи становить 25–30 сторінок основного тексту. До загального обсягу не входять список використаних джерел, додатки, а також таблиці й рисунки, якщо вони займають повну сторінку.

Виконання курсової роботи забезпечує формування у здобувачів вищої освіти певних компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми «Логопедія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми логопедії освіти у процесі корекційно-педагогічної, логодіагностичної-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів логопедії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, адаптуючи їх до професійних викликів.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії з дітьми, батьками та колегами з урахуванням етичних норм.

ЗК-11. Здатність ухвалювати рішення, діяти доброчесно і відповідально у професійній діяльності.

Фахові компетентності

ФК-2. Здатність аналізувати український та зарубіжний досвід у сфері спеціальної освіти та логопедичної практики.

ФК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання для обстеження та корекції мовленнєвих порушень. Здатність до організації логодіагностики.

ФК-4. Здатність планувати корекційно-освітню роботу з урахуванням типу і рівня мовленнєвих порушень та потенціалу осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку. Здатність планувати та організовувати професійну діяльність з урахуванням структури порушення, актуального стану та особливостей мовленнєвого розвитку осіб з ПМР, а також їхніх потенційних можливостей.

ФК-5. Здатність реалізовувати ефективні логопедичні технології, застосовувати сучасні методики, засоби та спеціалізоване обладнання.

ФК- 6. Здатність надавати послуги раннього втручання з персоналізованим підходом, враховуючи індивідуальні потреби дитини у контексті логопедичного супроводу.

ФК- 11. Здатність до суб'єкт-суб'єктної професійної комунікації з дітьми, батьками та колегами. Здатність володіти українською літературною мовою, культурою мовлення, використовувати комунікативні моделі та мовленнєві зразки під час професійної діяльності відповідно до вимог стандартів державної мови.

ФК-12. Здатність організовувати дитячий колектив для розвитку мовленнєвих, комунікативних та соціалізаційних навичок під час логопедичної роботи. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього (зокрема, інклюзивного) середовища.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Знати теоретичні основи логопедії, методи дослідження та обробки результатів.

ПРН-2. Здійснювати пошук, аналіз і критичну оцінку інформації для розв'язання професійних завдань. Здатність визначати стратегію, зміст і навчально-методичне забезпечення процесу подолання порушень мовленнєвого розвитку у дітей, підлітків і дорослих.

ПРН-5. Знати методи, форми і зміст корекційного процесу в логопедичній практиці. Здатність до впровадження кращих зразків вітчизняного та закордонного професійного досвіду щодо надання допомоги особам з порушеннями мовленнєвого розвитку.

ПРН-6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів логодіагностики осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку з урахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН-11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методиками, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку.

ПРН-14. Здійснювати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами, зокрема, з порушеннями мовлення в умовах інклюзивної форми навчання. Здатність забезпечувати логопедичний супровід осіб з порушеннями мовлення у складі команди психолого-педагогічного супроводу.

ПРН-19. Проводити логопедичну роботу з особами з різними мовленнєвими порушеннями. Володіти методиками раннього корекційного супроводу дітей із групи ризику виникнення порушень мовлення.

ПРН-21. Знати причини, механізми, симптоматику та класифікацію мовленнєвих порушень.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА ТА НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Права та обов'язки студента

Студент зобов'язаний:

- визначитися з темою дослідження у зазначений кафедрою термін;
- регулярно консультуватись з науковим керівником щодо виконання курсового дослідження;
- адекватно сприймати зауваження, прислухатися до рекомендацій наукового керівника;
- своєчасно виконувати й подавати роботу для рецензування та перевірки;
- дотримуватися усіх вимог щодо підготовки та оформлення магістерських робіт.
- дотримуватися академічної доброчесності.

Студент має право:

- за власним бажанням обирати проблему дослідження, висувати обґрунтовану пропозицію щодо призначення керівника курсової роботи;
- самостійно обирати тему дослідження із запропонованих кафедрою варіантів тем;
- пропонувати свою тему дослідження;
- отримувати мотивовану оцінку своєї роботи;
- до початку роботи над дослідженням знати критерії оцінювання курсової роботи;
- користуватися фондами бібліотек та архівів;
- публікувати результати дослідження у фахових виданнях.

Права та обов'язки наукового керівника:

Науковий керівник має право:

- коригувати тему навчально-дослідної роботи студента;
- бути присутнім під час захисту курсової роботи;
- залучати студента до проведення дослідження власної чи колективної теми кафедри за його згодою;

- пропонувати кращі курсові роботи до участі в конкурсах, рекомендувати матеріали з результатами досліджень до друку у фахових виданнях;
- виносити для розгляду на засідання кафедри питання щодо обговорення здобутків студента або невиконання ним дослідження (за наявністю фактів).

Науковий керівник зобов'язаний:

- регулярно консультувати студентів з написання курсової роботи;
- здійснювати контроль за ходом її виконання;
- надавати науково-методичну допомогу з окремих питань (підбір літератури, методів дослідження, аналіз одержаних результатів, надання рекомендацій з оформлення роботи тощо);
- здійснювати перевірку курсової роботи.

2. ВИБІР ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Перелік тем курсових робіт формується та затверджується кафедрою соціальної педагогіки та корекційної освіти (див. Додаток А).

Упродовж навчання студент повинен ознайомитися із запропонованою тематикою та обрати тему майбутньої курсової роботи.

Запропоновані кафедрою теми мають рекомендаційний характер. За погодженням із науковим керівником студент може запропонувати власну тему дослідження, враховуючи свої наукові інтереси, можливості проведення дослідження та його специфіку, або ж уточнити чи частково змінити запропоновану тему. Теми, запропоновані студентами, розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри, після чого включаються до загального переліку тем курсових робіт.

Тематика курсових робіт та їх науковий рівень повинні відповідати вимогам освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта (Логопедія)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та предметній області спеціальності.

Обираючи тему курсової роботи, студент повинен враховувати її актуальність, власні наукові інтереси, а також можливість подальшого поглибленого дослідження цієї проблеми в майбутньому.

Назва курсової роботи має бути лаконічною, чіткою та конкретною, відповідати змісту дослідження і відображати суть обраної наукової проблеми.

Зміна теми курсової роботи допускається лише у виняткових випадках і здійснюється на підставі обґрунтованої заяви студента або за ініціативою наукового керівника з подальшим погодженням на засіданні кафедри.

3. ПОРЯДОК ПРИЗНАЧЕННЯ КЕРІВНИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ. ОБОВ'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Наукове керівництво курсовими роботами здійснюють викладачі кафедри, які мають належний досвід науково-педагогічної діяльності. Вони супроводжують студента на всіх етапах підготовки дослідження: допомагають у виборі теми, визначенні мети й завдань, розробленні структури роботи, а також надають рекомендації щодо добору наукових джерел та необхідних матеріалів.

Науковий керівник проводить консультації, здійснює перевірку виконаної роботи, бере участь у процедурі її захисту та несе відповідальність за належний рівень підготовки курсового дослідження.

Зазвичай студент обирає тему курсової роботи із переліку, запропонованого кафедрою, орієнтуючись на власні інтереси, професійні потреби та майбутню спеціалізацію.

Призначення наукового керівника здійснюється кафедрою соціальної педагогіки та корекційної освіти з числа її науково-педагогічних працівників.

У процесі виконання курсової роботи керівник забезпечує науково-методичний супровід студента, контролює дотримання етапів дослідження, надає рекомендації щодо їх виконання, за потреби коригує напрям роботи та визначає рівень її готовності.

До основних *обов'язків наукового керівника* належать:

- сприяння у визначенні наукового апарату дослідження, виборі напрямів роботи та формуванні структури курсової;
- погодження індивідуального плану-графіка виконання роботи та контроль за дотриманням встановлених термінів на кожному етапі;
- надання рекомендацій щодо використання нормативно-правових актів, офіційних документів, наукової та навчально-методичної літератури, монографій і фахових публікацій;
- проведення систематичних консультацій відповідно до узгодженого графіка;
- оцінювання якості виконання окремих розділів і роботи загалом;

- підтвердження готовності курсової роботи до захисту;
- надання методичних порад щодо підготовки виступу, презентації та проходження процедури захисту.

Науковий керівник входить до складу комісії із захисту курсових робіт, яка затверджується рішенням кафедри.

Оцінка, надана керівником, враховується під час виставлення підсумкової оцінки за результатами захисту курсової роботи.

4. ПРИБЛИЗНИЙ ПЛАН ВИКОНАННЯ НАД КУРСОВИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ З ЛОГОПСИХОЛОГІЇ, СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ЛОГОПЕДІЇ

№	Заходи	Термін виконання
1	Першим етапом є вибір теми курсової роботи, заповнення відповідної анкети та ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо порядку її написання та оформлення.	
2	Провести підбір наукових джерел за обраною проблемою дослідження та розробити структуру курсової роботи у вигляді плану.	
3	Підготувати вступну частину курсової роботи, у якій слід обґрунтувати актуальність теми, визначити мету та завдання дослідження, а також зазначити об'єкт і предмет дослідження.	
4	Провести аналіз наукової літератури з теми дослідження та написати перший розділ курсової роботи, що відображає теоретичні положення.	
5	Сформулювати методи та методики проведення дослідження для практичного розділу курсової роботи.	
6	Підготувати другий розділ курсової роботи.	
7	Скласти узагальнені висновки за результатами дослідження, підготувати список використаних джерел та оформити додатки.	
8	Передати готову курсову роботу на перевірку науковому керівнику та внести необхідні виправлення згідно з його рекомендаціями.	
9	Здійснити перевірку курсової роботи на відповідність вимогам щодо унікальності тексту та внести необхідні корективи у разі виявлення невідповідностей.	
10	Здати фінальну версію роботи на кафедру.	
11	Підготувати текст доповіді для захисту курсової роботи, створити презентацію та провести репетиційний виступ.	
12	Захистити курсову роботу перед комісією, відповісти на запитання та представити результати дослідження.	

Додаткові поради:

- проводити регулярні консультації з науковим керівником на всіх етапах підготовки курсової роботи;
- дотримуватися норм академічної доброчесності, забезпечуючи оригінальність тексту та відповідність встановленим вимогам оформлення;
- підготувати якісну презентацію, що наочно відображає основні результати проведеного дослідження.

5. ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні положення:

– курсова робота оформлюється відповідно до вимог, визначених цими методичними рекомендаціями, та має бути виконана у встановлені строки.

– тема роботи повинна бути актуальною, а її зміст та зроблені висновки відображати сучасний стан розвитку досліджуваної проблеми.

– робота повинна відповідати високому теоретичному рівню та визначеному обсягу.

– під час підготовки курсової роботи необхідно дотримуватися єдиного стилю викладу, уникати надто складних і довгих речень, шаблонних формулювань та надмірної описовості; матеріал має бути викладений логічно, чітко та зрозуміло.

– у роботі слід обґрунтовувати результати власного дослідження, робити висновки до кожного розділу та формулювати загальні висновки за підсумками роботи.

– обов'язковим є зазначення джерел інформації, зокрема результатів останніх наукових досліджень, а також посилання на використані ідеї, розробки та дані інших авторів.

– курсова робота повинна бути виконана науковим стилем із чітким і логічним викладом матеріалу та обґрунтованими аргументами.

– робота має базуватися на достовірних фактах, отриманих із перевірених наукових та навчальних джерел.

– у курсовій роботі забороняється академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація або фальсифікація даних, а також інші форми порушення академічної доброчесності.

6. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна містити такі складові:

1. Титульний аркуш (див. Додаток Б) має включати:

- найменування міністерства, до якого належить заклад вищої освіти (Міністерство освіти і науки України);
- назву закладу вищої освіти (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка), факультету (історії, педагогіки та психології) та кафедри (Кафедра соціальної педагогіки та корекційної освіти);
- тему курсової роботи;
- відомості про студента, який виконав роботу (курс, групу, шифр та назву спеціальності, прізвище, ім'я та по батькові);
- дані про наукового керівника (науковий ступінь, вчене звання, посаду, прізвище та ініціали);
- оцінку за роботу (кількість балів, оцінка за ЄКТС та у традиційній системі);
- місто та рік виконання роботи.

2. Зміст – систематизований перелік заголовків і підзаголовків (див. Додаток В), розміщений після титульного аркуша. Титульний аркуш у нумерацію сторінок не включається, але зараховується до загальної кількості сторінок. У змісті слід зазначити назви всіх структурних елементів курсової роботи, включаючи вступ, основні розділи, підрозділи та пункти, висновки, список використаних джерел і додатки, із зазначенням нумерації та початкових сторінок. Рекомендується формувати зміст автоматично.

Усі розділи роботи мають бути рівнозначними за змістом та приблизно однаковими за обсягом. Тематика і зміст розділів не повинні дублюватися, а жоден пункт плану не повинен повторювати назву курсової роботи.

3. Перелік умовних позначень, скорочень, символів та термінів розміщують на сторінці після змісту. Записи подають у алфавітному порядку та друкують у двох колонках:

- ліворуч – скорочення;
- праворуч – розшифрування скорочення.

Також у цьому переліку можна наводити пояснення спеціальних термінів та умовних позначень, використаних у роботі.

4. Основна частина

4.1. Вступ. У вступі подається загальна характеристика курсової роботи (див. табл. 1). У цьому розділі необхідно чітко окреслити об'єкт дослідження, предмет дослідження, мету та завдання роботи. Обсяг вступу рекомендується робити у межах 3–5 сторінок. Структура вступу повинна відповідати вимогам, наведеним у таблиці 1, і забезпечувати логічне та послідовне викладення інформації про актуальність теми, обґрунтування вибору методів дослідження та очікувані результати.

Таблиця 1

Складові вступу курсової роботи

Складові вступу	Наявність компонента у вступі курсової роботи
Актуальність теми дослідження	+
Стан дослідження проблеми	+
Мета дослідження	+
Завдання дослідження	+
Об'єкт дослідження	+
Предмет дослідження	+
Методи дослідження	+
Теоретичне значення одержаних результатів	За наявності
Практичне значення одержаних результатів	+
Публікації	За наявності
Структура та обсяг курсової роботи	+

Актуальність теми дослідження. Обґрунтовуючи актуальність обраної теми, слід представити характеристику проблемного питання, для якого наразі існує нестача знань. Це обґрунтовує необхідність проведення як теоретичних, так і практичних досліджень для його вирішення. Вибір теми слід мотивувати тим, що її вивчення сприятиме глибшому розумінню явища (новизна проблеми) та дозволить розв'язати соціально значуще питання (актуальність проблеми).

Опис проблемної ситуації має бути коротким, чітким і зрозумілим, із наведенням доказів необхідності втручання фахівців для її вирішення.

Стан дослідження проблеми. При обґрунтуванні актуальності необхідно зазначити вже здійснені спроби вирішення обраної проблеми. Слід вказати дослідників, які працювали над цією темою, та в дужках позначити напрямки їхніх досліджень. Імена та прізвища вчених слід розташовувати в алфавітному порядку, причому ініціали повинні передувати прізвищу і не відокремлюватися від нього.

Мета дослідження. Мета роботи визначає головну ціль дослідження, на яку орієнтується студент, та окреслює очікуваний кінцевий результат. Вона задає напрямок роботи – теоретичний або практичний. При формулюванні мети слід уникати узагальнених виразів на кшталт «Вивчення...», «Дослідження...», «Виявлення...», оскільки вони описують лише способи досягнення цілі, а не саму її сутність. Мета має бути безпосередньо пов'язана з темою курсової роботи та чітко вказувати проблему, яку дослідження покликане вирішити.

Наприклад:

Тема курсової роботи: «Особливості розвитку мовленнєвої діяльності у дітей з алалією».

Мета: теоретично обґрунтувати особливості розвитку мовленнєвої діяльності у дітей з алалією.

Завдання дослідження. Мета дослідження конкретизується через завдання, які відображають етапи наукового пошуку, визначають конкретні кроки для досягнення мети та водночас формують процедуру дослідження. Для курсової роботи достатньо сформулювати 4 завдання.

При формулюванні завдань рекомендується використовувати дієслова: *розкрити, проаналізувати, здійснити, розробити, визначити, виявити, перевірити, відтворити, встановити взаємозв'язок, побудувати, оцінити, дослідити, упорядкувати та інші подібні.*

Завдання дослідження можуть включати:

1. Аналіз теоретичних основ і підходів:

- здійснити всебічний аналіз наукової літератури щодо основних напрямків у спеціальній педагогіці та логопедії;
- визначити теоретичні підходи до вивчення мовленнєвих порушень у осіб із різними формами розладів (фонетичні та фонологічні, структурні фонетичні, неврологічні порушення мовлення структурно-семантичні порушення органічного порушеннями темпу і ритму, труднощі у навчальній діяльності дисграфія, дислексія, дискалькулія тощо);
- систематизувати знання про основні причини та класифікації мовленнєвих порушень з урахуванням сучасних наукових досліджень.

2. Теоретичне обґрунтування нейропсихологічних та психолого-педагогічних чинників:

- дослідити вплив нейропсихологічних чинників на формування мовлення у осіб з порушеннями розвитку;
- обґрунтувати роль психолого-педагогічних чинників у розвитку мовленнєвих навичок у осіб з особливими потребами;
- визначити значення когнітивного, емоційного та соціального розвитку у становленні мовленнєвої діяльності у осіб із мовленнєвими порушеннями.

3. Дослідження структури та етапів мовленнєвого розвитку у осіб з порушеннями:

- охарактеризувати ключові етапи мовленнєвого розвитку у осіб із типовим та атиповим формуванням мовлення;
- проаналізувати специфічні особливості розвитку мовлення у дітей з алалією, дислалією, затримкою психічного розвитку та іншими порушеннями;
- визначити відмінності у формуванні основних мовленнєвих компонентів (фонетико-фонематичних, лексичних, граматичних) у осіб із різними мовленнєвими розладами.

4. Характеристика методів і засобів діагностики мовленнєвих порушень:

- описати основні діагностичні методики, що застосовуються для оцінки мовленнєвих порушень;
- визначити критерії оцінювання рівня розвитку мовлення;
- дослідити сучасні інструменти та технології діагностики, які використовуються у логопедії, логопсихології та спеціальній педагогіці для виявлення специфічних мовленнєвих розладів.

5. Вивчення методів корекційної роботи у логопедії:

- проаналізувати існуючі теоретичні підходи до корекції мовленнєвих порушень;
- описати принципи та методики корекційної роботи, що застосовуються для розвитку мовлення у осіб із різними порушеннями;
- оцінити ефективність логопедичних занять щодо розвитку мовленнєвої діяльності та комунікативних навичок.

6. Теоретичне обґрунтування ролі корекційно-розвивальної роботи:

- описати вплив корекційних програм на розвиток мовленнєвої діяльності у осіб із мовленнєвими порушеннями;
- вивчити принципи інтеграції логопедичної роботи з іншими корекційними методами (нейропсихологічна корекція, когнітивна терапія, арттерапія);
- обґрунтувати значення міждисциплінарного підходу у роботі з особами, які мають мовленнєві порушення.

7. Формулювання рекомендацій для педагогічної та логопедичної практики:

- розробити рекомендації для логопедів, спеціальних педагогів і психологів щодо ефективної організації корекційної роботи на основі результатів теоретичних досліджень;
- описати специфічні методики та програми для роботи з особами з різними формами мовленнєвих порушень;
- сформулювати поради для батьків і педагогів щодо підтримки розвитку мовлення у дітей та осіб із мовленнєвими розладами.

У кожному розділі курсової роботи студент має продемонструвати реалізацію поставлених завдань та підсумувати отримані результати.

Об'єкт дослідження – це процес, явище або система, обрана для вивчення, яка створює проблемну ситуацію та потребує наукового аналізу. У логопедії об'єктом дослідження є як загальні закономірності мовленнєвої діяльності, так і специфічні прояви мовленнєвих порушень, що визначають предмет дослідження.

До об'єктів дослідження в логопедії належать:

- мовленнєва діяльність у нормальному та порушеному станах;
- психолого-педагогічні процеси, що впливають на формування та розвиток мовлення;
- мовленнєві порушення, пов'язані з дефектами звуковимови, лексико-граматичної будови, темпу, ритму або голосу;
- комунікативні особливості осіб із мовленнєвими порушеннями;
- процеси корекційної роботи та застосовані методи, прийоми й засоби логопедичного впливу;
- розвиток мовлення в осіб різного віку з урахуванням освітніх, виховних та соціальних умов.

Об'єкт і предмет дослідження тісно пов'язані між собою, проте предмет завжди є більш конкретним та вузьким аспектом об'єкта.

Предметом дослідження є конкретна сторона, елемент або частина об'єкта, яка підлягає безпосередньому аналізу. Чітке визначення об'єкта й предмета дозволяє студенту виявити суперечності, що формують проблематику дослідження, та чітко окреслити мету роботи.

Методи дослідження

Метод дослідження – це загальна стратегія або підхід, який обирає дослідник для вивчення певного питання. Оскільки дослідження проходить кілька етапів, на кожному з них застосовуються відповідні методи, що забезпечують достовірність і наукову обґрунтованість отриманих результатів.

У курсових роботах теоретичного спрямування з логопедії, логопсихології та спеціальної педагогіки використовуються такі методи:

- *Аналіз і синтез* – розчленування явищ на складові для вивчення їх сутності (аналіз) та об'єднання цих складових у цілісну систему для комплексного розуміння (синтез).
- *Порівняння* – зіставлення явищ, процесів або характеристик для виявлення спільного та відмінного.
- *Узагальнення* – виявлення загальних закономірностей та тенденцій на підставі аналізу окремих фактів чи явищ.
- *Абстрагування* – виділення найсуттєвіших характеристик об'єкта дослідження та відокремлення їх від другорядних ознак.
- *Класифікація* – систематизація мовленнєвих порушень або педагогічних явищ за визначеними критеріями.
- *Моделювання* – створення теоретичних моделей для пояснення та аналізу мовленнєвих або педагогічних процесів.
- *Теоретичне прогнозування* – передбачення можливих шляхів розвитку досліджуваної проблеми на основі виявлених закономірностей.
- *Критичний аналіз наукової літератури* – оцінювання та узагальнення даних із джерел, зіставлення різних точок зору та формування власної наукової позиції.
- *Аналітичне порівняння* – порівняння кількох методик, що застосовуються у корекційній роботі з дітьми з мовленнєвими відхиленнями чи особливими освітніми потребами, та визначення їхньої ефективності. На основі такого аналізу можна запропонувати практичні рекомендації.

Теоретичне та практичне значення дослідження. Результати курсового дослідження можуть мати як наукове, так і практичне застосування. Практична цінність роботи визначається можливістю впровадження отриманих результатів у професійну діяльність, а також ступенем готовності рекомендацій до практичного використання.

Теоретична значущість роботи полягає у:

- систематизації наукових знань щодо досліджуваної проблеми;

- визначенні закономірностей, механізмів та особливостей розвитку мовленнєвих порушень або інших аспектів спеціальної педагогіки;
- упорядкуванні теоретичних підходів і концепцій для вирішення проблеми;
- створенні підґрунтя для подальших наукових та емпіричних досліджень.

Практичне значення курсової роботи полягає у:

- розробці рекомендацій для педагогів, логопедів та спеціалістів у сфері корекційного навчання;
- пропозиціях щодо інтеграції теоретичних знань у освітній процес;
- використанні результатів роботи для створення навчальних програм, методичних посібників та інструментів для діагностики й корекції;
- адаптації наукових положень до практичної діяльності, спрямованої на підтримку осіб з особливими освітніми потребами.

Якщо студент має *публікації* за тематикою курсового дослідження, їх також доцільно зазначити у вступі після опису практичного значення результатів.

Вступ завершується *описом структури та обсягу роботи*.

У ньому слід перелічити всі складові курсової роботи: вступ, два розділи, висновки, список використаних джерел та, за наявності, додатки. Варто вказати кількість джерел із розподілом за українською та іноземною мовами, кількість додатків, загальний обсяг роботи.

4.2. Розділи та підрозділи курсової роботи

Основна частина курсової роботи зазвичай складається з двох логічно пов'язаних розділів, кожен із яких розкриває тему дослідження. Кожен розділ містить 2–4 підрозділи (параграфи).

У розділах основної частини подаються: огляд літератури та обґрунтування напрямів дослідження; загальна методика та конкретні методи дослідження; результати теоретичних досліджень із їх аналізом та узагальненням.

Наприкінці кожного підрозділу рекомендується підбивати підсумки та забезпечувати логічний перехід до наступного розділу.

Розділ 1. Зазвичай присвячений огляду наукової літератури. У ньому висвітлюються теоретичні, методологічні та історичні аспекти обраної теми, основні етапи розвитку наукових підходів до проблеми. Важливо стисло та критично проаналізувати роботи дослідників, виявити невирішені питання, які залишаються актуальними для подальшого вивчення. Розділ завершується короткими висновками (резюме), які підтверджують актуальність та необхідність подальших досліджень.

Обсяг цього розділу, як правило, менший порівняно з другим розділом.

Розділ 2. Другий розділ курсової роботи має показати, як теоретичні результати з Розділу 1 можуть бути застосовані на практиці або використані для подальших досліджень. Він може охоплювати аналіз практичних та методичних аспектів обраної теми, а також пропонувати шляхи розв'язання поставленої проблеми.

У Розділі 2 можуть розглядатися такі питання:

- аналіз стану досліджуваної проблеми у чинних нормативних документах, програмах та освітньому процесі закладів освіти;

- вивчення сучасних методів, підходів і технологій корекційно-розвивальної роботи у логопсихології, спеціальній педагогіці та логопедії, які відповідають темі дослідження;

- оцінка педагогічних, психологічних та соціальних умов, що впливають на ефективність подолання мовленнєвих чи інших порушень;

- характеристика основних моделей, програм і засобів, що застосовуються для роботи з дітьми або дорослими з особливими освітніми потребами;

- визначення критеріїв, показників та індикаторів ефективності сучасних методик і технологій у контексті вирішення проблеми;

- узагальнення позитивного досвіду вітчизняних та зарубіжних практик з можливістю їх адаптації до умов конкретного дослідження;

- розробка класифікацій, моделей та методичних рекомендацій щодо впровадження результатів курсового дослідження у практику роботи з відповідними категоріями осіб або закладами освіти.

4.3. Висновки

Висновки підсумовують зміст курсової роботи та відображають ключові досягнення та авторські результати, що демонструють ступінь виконання поставленої мети.

У висновках необхідно: представити результати дослідження у відповідності до завдань, сформульованих у вступі; врахувати як якісні, так і кількісні аспекти отриманих даних; підкреслити наукову новизну або власну інтерпретацію студента щодо відомих результатів; дотримуватися нумерованої послідовності абзаців, де кожен відповідає конкретному завданню дослідження.

Зазвичай кількість висновків відповідає кількості завдань, а рекомендований обсяг цього розділу – до 3 сторінок.

4.4. Список використаних джерел

Список використаних джерел є обов'язковою частиною курсової роботи та включає перелік літератури і наукових матеріалів (підручники, монографії, статті, довідники тощо), які були використані студентом під час підготовки роботи.

Формування списку здійснюється відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» і розміщується в алфавітному порядку.

Список джерел розташовується після висновків і не включається до основного тексту роботи. Рекомендована кількість джерел – 25–30 позицій.

Для підготовки курсової роботи слід віддавати перевагу сучасним виданням, опублікованим за останні 5–10 років українськими та закордонними видавництвами та науковими установами, за винятком матеріалів авторів або установ країн-агресорів. Всі дані про джерела наводяться мовою оригіналу видання.

4.5. Додатки (за необхідності).

Додатки оформлюються окремим розділом курсової роботи та містять допоміжний матеріал, що сприяє кращому сприйняттю дослідження. Це можуть бути: ілюстрації, графіки, таблиці; оцифровані малюнки та фотографії; інструкції, методики, програми; матеріали, використані або розроблені під час виконання курсової роботи.

У тексті курсової роботи обов'язково слід робити посилання на відповідний додаток. *Наприклад:* (див. Дод. А), (див. табл. 2, Дод. В).

Загальний обсяг додатків не повинен перевищувати обсяг основного тексту курсової роботи.

7. АЛГОРИТМ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Процес виконання курсової роботи передбачає три основні етапи:

- Підготовчий етап – визначення мети та завдань дослідження, обрання методів, збір та систематизація інформації.

- Основний етап – написання тексту роботи, формулювання висновків і підсумків кожного розділу.

- Завершальний етап – внесення необхідних правок, оформлення остаточного варіанту курсової роботи та підготовка до захисту.

Для ефективної організації роботи рекомендується дотримуватися календарного плану, який включає: вибір теми, підготовку матеріалів, написання чернетки, оформлення фінального варіанту та проведення захисту.

Покрокова реалізація плану:

- студент обирає тему курсової роботи, погоджує її з науковим керівником, формує план дослідження, визначає мету та завдання, підбирає методи дослідження та структуру майбутньої роботи (підготовчий етап).
- студент проводить пошук, відбір та систематизацію матеріалів за темою (робота з каталогами, літературою, електронними джерелами, інтернет-ресурсами), готує конспекти, робить виписки, розробляє інструменти для дослідження. Після цього формує короткий огляд літератури, пише чернетку курсової роботи, викладаючи власні думки, працює над висновками для кожного розділу та оформлює науково-довідковий апарат (посилання, список використаних джерел). Чернетка подається на перевірку науковому керівникові (основний етап).
- студент вносить корективи до курсової роботи відповідно до рекомендацій наукового керівника та готує остаточний варіант роботи. За два тижні до захисту курсову роботу подають на кафедру для перевірки на академічний плагіат. Після цього студент готує текст доповіді та презентацію для захисту та публічно представляє результати своєї роботи перед комісією (завершальний етап).

8. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Оформлення курсової роботи здійснюється відповідно до державних

стандартів України (ДСТУ 3008-2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення», ДСТУ 8302:2015

«Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та

правила складання», ДСТУ 3582:2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові.

Загальні вимоги та правила»).

Рекомендований обсяг курсової роботи з логопсихології, логопедії, спеціальної педагогіки – до 30 друкованих сторінок (список використаних джерел і додатки не входять до цього обсягу).

Кількість джерел у списку використаних джерел – 25-30.

Курсова робота виконується державною мовою, за винятком списку використаних джерел, які записуються мовою оригіналу.

Текст курсової роботи друкується у форматі *.doc або *.docx на одному боці стандартного аркуша формату А4. Міжрядковий інтервал встановлюється 1,5. Використовується шрифт Times New Roman (TNR) розміром 14 пт, чорного кольору, з однаковою щільністю по всьому тексту. Переноси слів не застосовуються. Текст вирівнюється за шириною сторінки, а абзацний відступ –

1,25 см, за винятком заголовків розділів, назв таблиць і рисунків, які вирівнюються за центром аркуша без абзацного відступу.

Параметри полів сторінки: ліве – 25-30 мм, праве – 10-15 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм.

Зміст має бути оформлений автоматично та не містити помилок форматування.

Курсова робота може містити рисунки, таблиці, графіки, діаграми, гістограми, схеми тощо.

Кожна частина курсової роботи, окрім підрозділів (параграфів) друкується

з нової сторінки. Сторінки курсової роботи нумеруються. Номер ставлять у правому верхньому кутку сторінки без будь-яких розділових знаків поруч зі збереженням наскрізної нумерації всього тексту. Титульна сторінка (див. Дод. Б)

не нумерується, проте входить до загальної нумерації сторінок.

Додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які займають

площу цілої сторінки, не слід враховувати до основного обсягу роботи, але нумерація сторінок, на яких вони розміщені, відбувається зі збереженням наскрізної нумерації по всьому тексту.

2. Оформлення заголовків

Текст роботи поділяється на розділи та підрозділи. Заголовки розділів

друкують великими літерами: «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» (вирівнювання за центром рядка без абзацного відступу) (див. Дод. В).

Кожен розділ починається з нової сторінки.

Заголовки підрозділів друкують з абзацного відступу маленькими літерами (крім першої великої).

Заголовки не мають складатися більше, ніж з одного речення та містити скорочення.

Крапку в кінці заголовків не ставлять.

Якщо заголовок підрозділу починається майже в кінці сторінки, його варто перенести на наступну сторінку.

3. Нумерація розділів і підрозділів курсової роботи

Для нумерації розділів і підрозділів курсової роботи використовують тільки арабські цифри.

Номер розділу ставиться відразу після слова «РОЗДІЛ». Заголовок розділу пишеться з наступного рядка.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

1.1 Стан розроблення проблеми підготовки майбутніх логопедів до інноваційної діяльності в умовах інклюзивної дошкільної освіти у науковій теорії та освітній практиці

Підрозділи роботи нумеруються в межах кожного розділу (наприклад, 1.1 – перший підрозділ першого розділу, 2.3 – третій підрозділ другого розділу). Після номера підрозділу крапка не ставиться. Назва підрозділу подається в тому ж рядку одразу після його номера.

4. Оформлення рисунків, таблиць і формул у курсовій роботі

Ілюстративний матеріал (схеми, діаграми, графіки, фотографії, малюнки тощо) та таблиці слід розміщувати відразу після тексту, у якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. У тексті обов'язково потрібно робити посилання на всі рисунки й таблиці.

Наприклад:

Текст, текст, текст... (рис. 2.1).

Текст, текст, текст... (табл. 2.1).

Як показано на рис. 2.1, ...

Як видно з табл. 2.1, ...

Якщо таблиці або рисунки мають великий обсяг і не поміщаються на сторінці формату А4, їх доцільно винести в додатки. У разі необхідності розміщення таких матеріалів у основній частині роботи їх розглядають як одну сторінку та подають одразу після першого посилання на них у тексті.

Рисунки й таблиці повинні мати нумерацію в межах розділу, а також назву, яка подається після номера. За потреби під рисунком може бути подано пояснювальний текст або примітку.

Нумерація рисунків і таблиць складається з номера розділу та порядкового номера в межах цього розділу, між якими ставиться крапка (наприклад, Рис. 2.4 – четвертий рисунок другого розділу, Табл. 1.2 – друга таблиця першого розділу). Слово «Таблиця» разом із номером пишеться курсивом і розміщується у правому верхньому куті

сторінки, а назва таблиці подається по центру сторінки напівжирним шрифтом.

Номер і назву рисунка, навпаки, розміщують під рисунком по центру сторінки та виділяють напівжирним шрифтом.

У випадку, якщо таблиці або рисунки запозичені з інших джерел і не є авторськими, під ними обов'язково потрібно вказати джерело, з якого вони взяті.

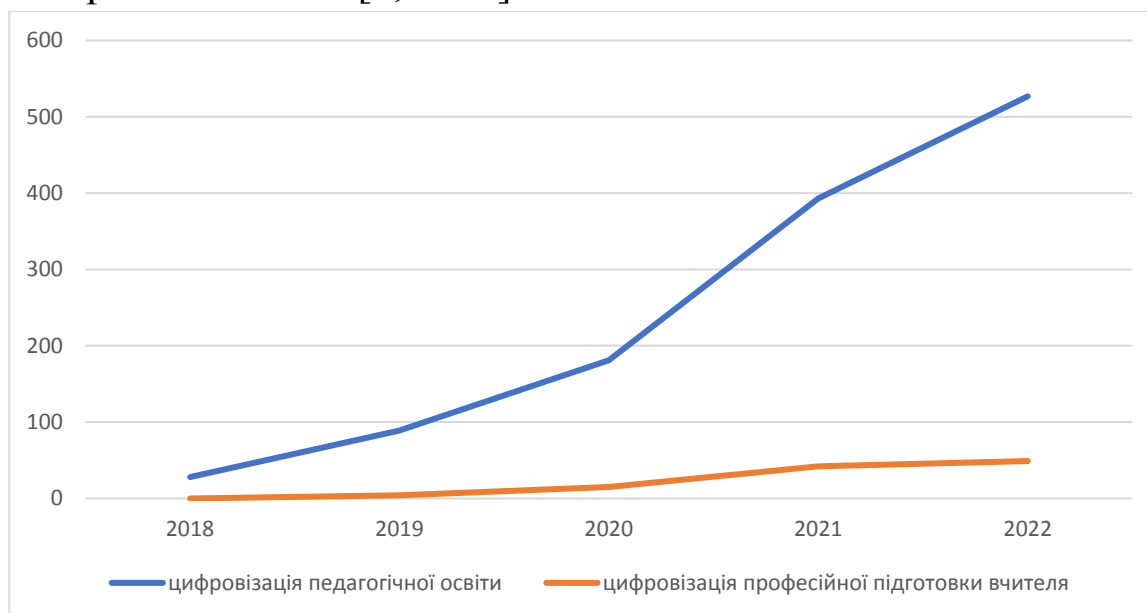
Наприклад:

Таблиця 1.4

Назва таблиці

Назва	Заголовок		
	Підзаголовок	Підзаголовок	Підзаголовок
1	2	3	4
Назва ряду			
Назва ряду			
Назва ряду			
Назва ряду			
Назва ряду			

Джерело: складено автором самостійно / Джерело: складено автором на основі [5, с. 22].

Рис. 2.2 Розподіл наукових публікацій за роками, відібраних за допомогою пошукової системи Google Scholar

Джерело: сформовано за результатами пошуку в системі Google Scholar.

У таблицях забороняється використовувати шрифт більшого розміру, ніж в основному тексті роботи. Для оформлення тексту таблиці рекомендується застосовувати шрифт розміром 12 кегль з одинарним міжрядковим інтервалом без абзацного відступу. Текст повинен бути чорного кольору. Використання кольорового виділення рядків, стовпців або окремих клітинок у курсовій роботі не допускається. Мінімально допустима висота рядка таблиці – 8 мм.

Якщо таблиця за обсягом не поміщається на одній сторінці, її переносять на наступну сторінку. У такому випадку на наступній сторінці обов'язково зазначають напис «Продовження табл. 1.1» (див. табл. 1.4).

Заголовки, а також підзаголовки на сторінці, де таблиця продовжується, повторно не подаються. Замість них додають рядок із нумерацією (1, 2, 3 ...), який також потрібно розмістити на попередній сторінці після заголовків таблиці (див. приклад – табл. 1.4).

Заголовки таблиці слід писати з великої літери. Підзаголовки пишуться з малої літери, якщо вони разом із заголовком утворюють одне речення, і з великої – якщо вони є самостійними за змістом.

У разі необхідності пояснення окремих позначень, показників або одиниць вимірювання, під таблицею або рисунком подають примітку (якщо пояснення одне) або примітки (якщо їх декілька).

Наприклад:

Примітка. * – $p \leq 0,05$.

Примітки: * – $p \leq 0,05$; ** – $p \leq 0,01$.

Таблиці та рисунки, що подаються у додатках, мають окрему нумерацію. Номер таблиці або рисунка в додатку складається з літерного позначення додатка (А, Б, В тощо) та порядкового номера таблиці або рисунка в межах цього додатка.

Наприклад:

Таблиця А.3 – третя таблиця додатка А;

Рис. Б.2 – другий рисунок додатка Б.

Формулу розміщують по центру сторінки з нового рядка після першого згадування її в тексті. Нумерація формул здійснюється в межах розділу.

Наприклад: значення F-показника визначають за формулою (2.1), де n – кількість значень, i – порядковий номер значення.

5. Цитування використаних джерел та правила створення посилань

Цитування та оформлення посилань у наукових роботах, зокрема у курсових, є ключовим елементом академічної доброчесності. Воно забезпечує правильне використання чужих ідей, дозволяє відстежувати джерела інформації, на яких ґрунтується дослідження, і відображає рівень підготовки здобувача вищої освіти.

Цитування є невід’ємною частиною академічного письма, оскільки: підтверджує достовірність наведених даних (цитати надають ідеї, концепції чи статистичні матеріали з авторитетних джерел); демонструє аналітичні здібності студента (коректне використання джерел показує здатність аналізувати та інтегрувати інформацію у власне дослідження); запобігає плагіату (вимагає чіткого зазначення авторства використаних матеріалів); сприяє розвитку наукового діалогу (цитати пов’язують роботу автора із ширшим науковим контекстом, зокрема у галузі логопсихології, спеціальної педагогіки та логопедії).

Покликання – це уривок або витяг із тексту, який наводиться в роботі з точним зазначенням джерела та сторінки.

Бібліографічні посилання містять повні дані про цитовану роботу.

У курсових роботах зазвичай використовують формат закритих посилань, наприклад, [7, с. 12], що означає цитату з джерела №7 на сторінці 12 у списку використаних джерел.

Основні вимоги до оформлення посилань:

- посилання має однозначно ідентифікувати джерело;
- посилання оформлюється відповідно до ДСТУ 8302:2015;
- у межах однієї роботи слід дотримуватися єдиного стилю цитування.

Приклади оформлення посилань у тексті за стандартом ДСТУ 8302:2015:

- для одного автора: [3, с. 25];
- для кількох авторів: [5, с. 10; 6, с. 12].

Бібліографія

Книга: Петренко О. В. Розвиток мовлення у дітей з дизартрією. Київ: Освіта, 2018. 256 с.

Стаття: Сидоренко Н. М. Методики діагностики мовленнєвих порушень. Логопедія. 2019. № 25(3). С. 15-22.

Цитування – це використання інформації з першоджерела з обов'язковим зазначенням джерела у власній роботі.

Типи цитувань і посилань

Пряме цитування передбачає точне відтворення тексту з оригінального джерела. У цьому випадку цитату беруть у лапки, а після неї обов'язково наводять посилання на джерело з зазначенням сторінки.

Наприклад:

Пряме цитування

Пряме, або дослівне, цитування передбачає точне відтворення фрагмента тексту з джерела. Його використовують тоді, коли перефразування може змінити зміст або точність висловлювання автора.

Наприклад:

«Логопедична корекція спрямована на розвиток мовленнєвих навичок у дітей з порушеннями мовлення» [4, с. 30].

Непряме цитування (парафраз)

Непряме цитування означає переказ ідей автора власними словами. При цьому обов'язковим є посилання на джерело.

Наприклад:

За словами С. І. Іваненка, логопедична робота з дітьми повинна враховувати індивідуальні потреби кожної дитини [1, с. 65]. При парафразі важливо правильно будувати речення, вказуючи автора або авторів та точно передавати їхню думку, не змінюючи первісний сенс висловлення.

Узагальнене посилання

Цей вид посилань застосовують, коли інформація узагальнює дані з кількох джерел.

Наприклад:

Багато дослідників підкреслюють важливість ранньої діагностики мовленнєвих порушень [12; 13; 17; 30].

При цитуванні слід посилається на останні видання робіт. На попередні видання допускається посилання лише у випадках, коли потрібного матеріалу в нових виданнях немає.

Вимоги до цитат у тексті:

- цитата повинна точно передавати зміст або значення оригіналу;
- цитата не повинна бути надмірно довгою;
- цитата береться в лапки («») і супроводжується посиланням на джерело;
- у разі великої цитати можна пропускати частини тексту, замінюючи їх трьома крапками (...) або <...>;
- якщо пропущена частина містить розділові знаки, їх не зберігають.

Наприклад:

«Кожен має право на якісну та доступну освіту... Держава створює умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, а також забезпечує виявлення та усунення факторів, що перешкоджають реалізації прав і задоволенню потреб таких осіб у сфері освіти» [1]. Пояснення, що додаються до цитати для уточнення її значення або контексту, слід оформлювати в квадратних дужках.

Наприклад:

«За спостереженнями дослідників, порушення артикуляції звуків [наприклад, звуків «ш» і «ж»] часто супроводжуються труднощами у фонематичному сприйнятті, що впливає на формування мовлення у дітей дошкільного віку» [14, с. 23].

Такий спосіб дозволяє уточнити деталі досліджуваного явища, не втрачаючи точності наукового викладу.

Якщо цитата не є завершеним реченням, її необхідно граматично інтегрувати у текст роботи автора.

У більшості студентських курсових робіт основний текст формується на основі перефразування та узагальнення ідей інших

дослідників. На базі цього аналізу студент повинен: сформулювати власну думку; підкріпити її прикладами та аргументами; зіставити власні висновки з думками інших авторів; виявити недоліки або суперечності в аргументації попередніх дослідників, особливо щодо педагогічних ідей і причинно-наслідкових зв'язків.

Ключовим є чітке розмежування власної думки та цитованих матеріалів. Це допомагає уникнути плагіату – використання чужих текстів без відповідного посилання на джерело.

Варто пам'ятати: курсові роботи з плагіатом не допускаються до захисту.

б. Складання списку використаних джерел

Бібліографічний опис – це структурована інформація про документ, що дозволяє його ідентифікувати та знайти. Метою бібліографічного опису є забезпечення точного посилання на джерело, щоб інші дослідники могли відшукати його та використати у власних дослідженнях.

Для оформлення бібліографічного опису у курсовій роботі рекомендується дотримуватися стандарту ДСТУ 8302:2015.

Бібліографічний опис включає основні характеристики джерела: *автор(и); назва видання з уточненням його типу та призначення; інформація про повторне видання (за наявності); місто видання, видавництво, рік; загальна кількість сторінок.*

Елементи опису розділяються стандартними розділовими знаками: крапкою (.), двокрапкою (:), комою (,), косою рисою (/). Використання довільних скорочень не допускається.

Назви газет, журналів, книг, збірників або монографій, з яких цитуються лише окремі частини, подаються курсивом.

Приклади оформлення:

Рожнів В. Вимовляйко: вчуся вимовляти звуки Л, Л'. Зошит для логопедичних занять з використанням мнемотехніки. Харків: Ранок, 2021. 32 с.

Звєкова В., Качуровська О. Особливості підготовки майбутніх логопедів до інноваційної діяльності в умовах інклюзивної освіти. Перспективи та інновації науки. 2024. № 8(42). С. 265–275.

URL: [https://doi.org/10.52058/27864952-2024-8\(42\)-265-275](https://doi.org/10.52058/27864952-2024-8(42)-265-275)

Якщо список джерел містить роботи різними мовами, він формується у такому порядку:

джерела кирилицею, за алфавітом (А–Я);

джерела латиницею, за алфавітом (А–Z);

джерела іншими мовами з особливою графікою (вірменською, арабською, грузинською, японською тощо);

нумерація джерел має бути послідовною.

Назву видання слід наводити так, як вона зазначена на титульній сторінці. За потреби можна додати уточнення про тип видання (монографія, навчальний посібник, довідник тощо), цільову аудиторію (студенти, школярі, фахівці ІРЦ) або інформацію про офіційний характер видання чи переклад з іншої мови. Такі додаткові відомості подаються після двокрапки і продовжуються з малої літери; інші уточнення розділяються крапкою.

Інформацію про авторство наводять у разі, якщо книгу створено колективом із трьох і більше осіб. До цього відносяться також дані про тих, хто брав участь у підготовці праці: відповідальний редактор, укладач, перекладач тощо. Перед відомостями про авторство ставиться коса риска (/).

Наприклад:

Дидактичні основи навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку : метод. посіб. / уклад.: Л. О. Прядко, О. О. Фурман. Суми : РВВ СОШПО, 2015. 115 с.

7. Додатки та їх оформлення

Додатки розташовують у кінці курсової роботи, після списку використаних джерел, у порядку згадування в тексті.

Над заголовком посередині сторінки великими літерами пишеться слово «ДОДАТКИ». Кожен додаток повинен мати власний заголовок, який друкують угорі сторінки з великої літери, симетрично по центру сторінки.

Додатки позначаються великими літерами української абетки послідовно. Для цього не використовують літери Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Приклад позначення: «Додаток А», «Додаток Б» тощо.

Малюнки, таблиці та формули в додатках нумеруються окремо в межах кожного додатка.

Рекомендовано починати кожен наступний додаток з нової сторінки.

9. ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ

Академічна доброчесність розглядається як «сукупність етичних принципів та встановлених законом норм, яких повинні дотримуватися студенти під час навчання, викладання та виконання наукової або творчої діяльності, щоб забезпечити довіру до результатів навчання та/або наукових (творчих) здобутків».

При використанні ідей, наукових розробок, тверджень або фактів інших авторів обов'язковим є зазначення джерела інформації, а також надання достовірних даних у власній роботі.

Для підвищення якості освітнього процесу рекомендується перевіряти курсові роботи на наявність академічного плагіату. Така перевірка зазвичай проводиться за два тижні до дати захисту роботи.

До порушень академічної доброчесності відносять:

Академічний плагіат – публікація чужих результатів досліджень або текстів як власних, а також використання творів інших авторів без зазначення джерела.

Самоплагіат – повторне використання власних раніше опублікованих результатів як нових досягнень.

Фабрикація – вигадкування даних, фактів або інформації, яка не є результатом проведеного дослідження.

Фальсифікація – свідоме змінення або коригування існуючих даних стосовно освітнього процесу чи наукових досліджень.

Списування – застосування джерел інформації, що не дозволені для використання, особливо під час оцінювання навчальних результатів.

Обман – надання неправдивої інформації щодо власної освітньої, творчої чи наукової діяльності або організації навчального процесу. Форми обману включають академічний плагіат, самоплагіат, фабрикацію, фальсифікацію та списування.

Хабарництво – надання або отримання, а також пропозиція надати або отримати матеріальні чи нематеріальні блага з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінок за результати навчання здобувачів освіти.

Надання допомоги під час оцінювання – сприяння студентам під час перевірки їхніх знань або створення перешкод, які не передбачені умовами оцінювання.

Вплив на педагогічного (науково-педагогічного) працівника – прохання, вказівки, погрози, примушування чи умовляння з метою отримання необ'єктивної оцінки результатів навчання студента.

Порушення вимог академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність. Для студентів це може означати: необхідність повторного складання оцінювання за відповідний освітній компонент; відрахування зі закладу освіти; позбавлення стипендії або інших пільг, наданих навчальним закладом.

10. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Здобувач вищої освіти подає курсову роботу на кафедру у строки, визначені кафедрою, зазвичай за два тижні до запланованого захисту. Графіки проведення захистів затверджує декан факультету.

Курсова робота має відповідати вимогам до цього виду наукових робіт. Тема роботи повинна бути затверджена на засіданні кафедри. Робота повинна мати високий рівень оригінальності – не менше 70% – та отримати позитивний відгук наукового керівника.

Курсові роботи, які за висновком наукового керівника відповідають вимогам та заслуговують на позитивну оцінку, допускаються до захисту. Роботи, що не відповідають критеріям оцінювання, містять принципові недоліки у висновках або обґрунтуваннях, мають високий відсоток плагіату або не відповідають вимогам до такого типу робіт, не допускаються до захисту і повертаються студенту для доопрацювання.

У разі виявлення академічного плагіату відповідальний за перевірку на кафедрі складає експертний висновок і подає його разом зі звітом на розгляд кафедри. Кафедра ухвалює остаточне рішення, яке може передбачати: *допуск роботи до захисту; направлення на доопрацювання; видачу нового завдання; відхилення роботи без права повторного розгляду.*

Несвоєчасне виконання курсової роботи вважається академічною заборгованістю та підлягає усуненню у встановленому порядку.

Захист курсової роботи включає: доповідь студента про зміст роботи з презентацією; відповіді на запитання комісії; ухвалу комісії щодо оцінки та її оголошення студенту.

Тривалість доповіді зазвичай не перевищує 10 хвилин.

Доповідь студента має включати такі елементи: актуальність теми дослідження; мету та завдання роботи; теоретичне і/або практичне значення результатів; методи дослідження; виклад результатів дослідження відповідно до поставлених завдань із їх обґрунтуванням; висновки або висновки з рекомендаціями.

Студенти, які не змогли захистити курсову роботу через неявку або отримали незадовільну оцінку, мають право на повторний захист у встановленому порядку.

В умовах карантину чи військового стану захист може проводитися дистанційно з використанням ІТ-технологій, наприклад, на платформі Google Meet, Zoom.

Під час підготовки виступу студенту рекомендується:

- кілька разів відпрацювати текст доповіді вголос;
  - чітко дотримуватися відведеного часу;
  - забезпечити логічну послідовність і плавні переходи між частинами доповіді;
  - говорити помірним темпом, зручно сприйнятним для слухачів;
  - чітко та зрозуміло вимовляти слова;
  - контролювати жести, щоб вони були природними і доречними;
  - підготувати ілюстративні матеріали (таблиці, графіки, діаграми);
- ознайомитися з технічним обладнанням аудиторії та навчитися ним користуватися.

Вимоги до мультимедійної презентації

Презентація створюється у програмі Microsoft PowerPoint і містить 7–10 слайдів:

Перший слайд – назва курсової роботи, прізвище та ім'я автора, відомості про наукового керівника (науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище та ім'я).

Другий слайд – актуальність дослідження.

Третій слайд – мета та завдання дослідження, об'єкт та предмет.

Четвертий слайд – методи та засоби розв'язання завдань.

П'ятий слайд – теоретичне і/або практичне значення роботи.

Шостий слайд – передостанній слайди – результати дослідження.

Останній слайд – перспективи розвитку дослідження.

За потреби до презентації можна додати відео тривалістю до 2 хвилин.

Рекомендації щодо оформлення слайдів

При підготовці презентації слід дотримуватися таких рекомендацій:

- розмір шрифту заголовків – не менше 32 пт, основного тексту – не менше 22 пт;

- використовувати не більше трьох кольорів на одному слайді;

- уникати надмірного виділення інформації різними способами (жирний шрифт, рамки, кольорове виділення), щоб не відволікати увагу слухачів;

- заголовки повинні бути змістовними, а речення – короткими, виклад матеріалу – у вигляді тез;

- на одному слайді слід розміщувати лише одне ключове повідомлення;

найважливішу інформацію слід виділяти кольором або шрифтом або розміщувати у центрі слайда;

- для різноманітності використовувати різні типи слайдів: текстові, з рисунками, схемами, діаграмами тощо.

Доповідь повинна тривати не більш 7-10 хвилин.

Після доповіді члени комісії можуть ставити запитання, зміст яких має відповідати проблемі дослідження. Запитання ставляться з метою уточнення методичних підходів, з'ясування особистого внеску студента у розроблення завдань дослідження, виявлення рівня загальнонаукової та методичної підготовки здобувача вищої освіти зі спеціальності «Спеціальна освіта».

Помилки, яких необхідно уникати при написанні та оформленні курсової роботи

1. Зміст не відповідає темі або розкриває тему лише частково (фрагментарно).

2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта дослідження.

3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не презентує специфіки об'єкта і предмета дослідження.

4. Робота становить компіляцію або плагіат.

5. Відсутній усебічний аналіз сучасних нормативних документів, сучасної наукової літератури (за останні 5-10 років) з теми дослідження, у тому числі закордонної.

6. Теоретичний аналіз ґрунтується на застарілих ідеях, концепціях.

7. Повністю або частково відсутній аналіз теоретичних джерел, їх огляд подається як анотований список і не відбиває рівня дослідженості проблеми.

8. Не розкрито особистий внесок у розроблення змісту й організацію експериментального дослідження (його суть, тривалість, місце проведення, кількість обстежуваних, їхні характеристики): поверхово висвітлено стан проблеми у практиці.

9. У висновках до розділів не відображено узагальнених результатів завдань дослідження.

10. Кінцевий результат і загальні висновки не відображають мети дослідження.

11. У роботі немає посилань на першоджерела або вказуються не ті, з яких використано інформацію.

12. Кількісні та якісні показники результатів дослідження подано некоректно (у числовому вимірі, графіках, схемах, таблицях тощо).

13. Теоретична частина роботи складає більшу частку її загального обсягу.

14. Додатки подано довільно, і вони не мають суттєвого доказового навантаження.

15. Некоректне використання інформаційно-комунікативних засобів (використання сканованого матеріалу, Інтернет-ресурсу без посилань на джерело).

16. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту.

17. Використано таблиці, діаграми, схеми, запозичені не з першоджерел, а з підручників, навчальних посібників, монографій або наукових статей.

18. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, виконання неохайне, з помилками.

11. ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Результати захисту курсової роботи визначає комісія, яка проводить захист.

У Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка оцінювання базується на накопичувальній системі балів, що формується під час теоретичного та практичного навчання. Результати оцінювання здійснюються за 100-бальною університетською шкалою, яка переводиться у національну шкалу оцінок («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та в систему ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F») відповідно до встановлених правил переводу.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно
FX	35-59	(Незадовільно) з можливістю повторного складання
F	0-34	(Незадовільно) – оцінка, що передбачає обов'язкове самостійне повторне опрацювання відповідного освітнього компонента перед повторним складанням або перескладанням

Оцінка А («відмінно», 90–100 балів) присвоюється, якщо: студент виконав роботу самостійно, продемонстрував високий науковий та теоретичний рівень знань, а також практичні навички, що підтверджують готовність до професійної діяльності; здобувач оволодів методологією науково-дослідної роботи: збір, обробка, систематизація даних, критичний аналіз і формулювання висновків; продемонстрував здатність оцінювати джерела критично, виділив наукову новизну роботи, запропонував власні ідеї та практичні рекомендації; робота виконана відповідно до встановлених вимог та

оформлена грамотно; під час захисту студент впевнено відповідав на питання комісії та показав глибоке розуміння теми.

Оцінка B/C («добре», 75–89 балів) присвоюється, якщо: робота виконана самостійно на належному науковому рівні та демонструє знання і практичні навички, хоча є незначні логічні або структурні недоліки; студент володіє методами наукової роботи, може збирати, систематизувати та аналізувати дані, але допускає окремі помилки у викладі; робота містить елементи наукової новизни, проте аналіз джерел проведений частково, а власні рекомендації подані в обмеженому обсязі; оформлення відповідає вимогам, але містить незначні технічні чи граматичні помилки; текст роботи написаний літературною українською мовою з поодинокими помилками; під час захисту студент продемонстрував достатнє знання теми та впевнено відповідав на запитання комісії.

Оцінка D/E («задовільно», 74–60 балів) Присвоюється у разі, якщо: студент опанував лише базові навички науково-дослідної роботи, однак виклад матеріалу містить логічні неточності, недостатню систематизацію або поверхнєве опрацювання джерел; робота переважно є компіляцією, відсутня наукова новизна, а сформульовані рекомендації нечіткі або зовсім відсутні; оформлення роботи має численні порушення вимог до наукового апарату; у тексті наявні значні мовні та стилістичні помилки, включно з русизмами; під час захисту студент продемонстрував лише загальне розуміння матеріалу та не зміг дати повні відповіді на всі питання комісії.

Оцінка FX/F («незадовільно», 0–59 балів) Присвоюється, якщо: зміст роботи не відповідає затвердженому плану або не розкриває тему дослідження;

окремі розділи не відображають сутності проблеми або стану об'єкта дослідження; мета роботи сформульована абстрактно і не відповідає темі; робота є компіляцією або містить високий відсоток плагіату; відсутній детальний аналіз літератури та сучасних джерел, а огляд публікацій поданий лише як список; висновки не відповідають поставленим завданням; посилання на джерела відсутні або оформлені неправильно; бібліографія не відповідає стандартам; таблиці, діаграми

та інші матеріали запозичені з вторинних джерел; обсяг та оформлення роботи не відповідають встановленим вимогам.

Підсумкова оцінка формується за двома складовими:

Оцінка наукового керівника (60 балів) – враховує якість виконання роботи, зміст, дотримання вимог до оформлення та строки здачі.

Оцінка комісії з захисту (40 балів) – враховує ступінь володіння матеріалом, аргументованість висновків, здатність відстоювати власну позицію та давати ґрунтовні відповіді на запитання.

Оцінка заноситься на титульний аркуш курсової роботи та засвідчується підписом наукового керівника.

Критерії оцінювання курсової роботи науковим керівником
Актуальність теми дослідження (5 балів)

5 балів: Тема є сучасною, відповідає актуальним викликам науки, суспільства або практичної діяльності. У вступі добре обґрунтовано її значущість і перспективність для подальших досліджень. Обраний аспект дослідження висвітлює нові або мало досліджені питання або пропонує інноваційні підходи.

3–4 бали: Тема актуальна, але менш значуща для сучасної науки чи практики. Вступ містить обґрунтування актуальності, але недостатньо деталізовано її значення. Вибраний аспект частково повторює існуючі дослідження або є не зовсім інноваційним.

0–2 бали: Тема застаріла, малоактуальна або нерелевантна. У вступі відсутнє або недостатнє обґрунтування актуальності. Обраний аспект не має практичного чи теоретичного значення або повністю повторює вже наявні роботи без нових підходів.

Творчий підхід і самостійність виконання роботи (5 балів)

5 балів: Студент проявив високий рівень самостійності: самостійно провів дослідження, опрацював матеріали, зробив висновки та запропонував власні рішення. Робота містить авторські ідеї та оригінальні рішення.

3–4 бали: Робота демонструє середній рівень самостійності. Студент виконав основну частину самостійно, але частково

використовував стандартні підходи. Творчий підхід присутній, але обмежений вже відомими методиками.

0–2 бали: Робота не демонструє самостійності: використано готові матеріали, висновки повторюють чужі роботи без аналізу. Відсутній творчий підхід.

Логічність і обґрунтованість структури (10 балів)

10 балів: Структура чітко відповідає меті і завданням. Робота поділена на логічні розділи, що послідовно розкривають тему. Відсутні суперечності та дублювання інформації.

7–9 балів: Структура загалом відповідає вимогам, але є незначні недоліки у логіці, повтори або нелогічні переходи.

0–6 балів: Структура не відповідає завданням, матеріал подано хаотично. Відсутня послідовність, частини дублюють одна одну або не відповідають темі.

Якість теоретичного аналізу (10 балів)

10 балів: Теоретична частина базується на актуальних джерелах, проведено глибокий аналіз, порівняння різних авторських точок зору. Матеріал викладено чітко та логічно, із критичним осмисленням.

7–9 балів: Аналіз базується на достатній кількості джерел, але частково поверхневий. Деякі аспекти розглянуті недостатньо.

0–6 балів: Теоретична частина поверхнева, джерел мало або вони неактуальні. Виклад не відповідає темі, відсутній критичний аналіз.

Якість проведеного дослідження (10 балів)

10 балів: Дослідження відповідає меті і завданням, результати репрезентативні і обґрунтовані. Використано адекватні методи, результати проаналізовані об'єктивно.

7–9 балів: Дослідження загалом коректне, але є недоліки у виборі або описі методів. Результати аналізуються недостатньо детально.

0–6 балів: Дослідження не відповідає меті, методи некоректні або не описані, результати нерепрезентативні або відсутні.

Науковий стиль викладу (10 балів)

10 балів: Матеріал чітко викладений, грамотно, термінологія точна, відсутні помилки.

7–9 балів: Виклад здебільшого грамотний, є незначні помилки, термінологія частково неточна.

0–6 балів: Текст містить значну кількість граматичних і стилістичних помилок, порушено науковий стиль.

Дотримання академічної доброчесності (5 балів)

5 балів: Робота унікальна, без плагіату, джерела процитовані коректно. Висновки – власна інтелектуальна праця студента.

3–4 бали: Робота здебільшого відповідає принципам доброчесності, дрібні недоліки (унікальність 75–89%).

0–4 бали: Серйозні порушення доброчесності, низька унікальність (<75%), плагіат або фальсифікація даних.

Дотримання вимог до оформлення та термінів (5 балів)

5 балів: Робота повністю відповідає структурі та стандартам оформлення, подана вчасно.

3–4 бали: Робота відповідає основним вимогам, але є незначні недоліки у структурі або оформленні, невелика затримка.

0–2 бали: Серйозні порушення структури та оформлення, робота подана із значним порушенням термінів або взагалі не подана.

Кількість і якість використаних джерел (5 балів)

5 балів: Використано не менше 30 актуальних та науково обґрунтованих джерел, оформлених за стандартом.

3–4 бали: Використано 15–20 джерел, деякі застарілі або недостатньо наукові. Оформлення має незначні помилки.

0–2 бали: До 15 джерел, переважно застарілі або неперевірені, оформлення з грубими порушеннями або відсутнє.

Критерії оцінювання захисту курсової роботи

Ступінь володіння матеріалом (20 балів)

20 балів: Студент демонструє глибоке знання матеріалу, володіє основними поняттями та концепціями теми. Впевнено та правильно відповідає на питання, наводить конкретні приклади та обґрунтування. Чітко розуміє мету, завдання та методи дослідження.

15–19 балів: Студент володіє основними аспектами теми, але допускає окремі неточності або невпевненість у відповідях. Відповіді

частково поверхневі або неповні. Є певні труднощі у поясненні окремих методів чи деталей дослідження.

0–14 балів: Студент недостатньо обізнаний у темі, не може пояснити основні поняття або методи дослідження. Відповіді нечіткі, із помилками або суперечностями. Матеріал знає поверхнево.

Аргументованість висновків і пропозицій (20 балів)

20 балів: Висновки повністю відповідають меті та завданням дослідження, викладені чітко та логічно. Пропозиції мають наукове обґрунтування та практичну цінність, підкріплені конкретними доказами.

15–19 балів: Висновки в цілому коректні, але є прогалини в обґрунтуванні або практичних рекомендаціях. Пропозиції не завжди чітко сформульовані або недостатньо підтверджені.

0–14 балів: Висновки не відповідають цілям дослідження або відсутні аргументи. Пропозиції відсутні або не пов'язані з дослідженням. Матеріал викладено поверхнево, без наукового обґрунтування.

Якість презентації роботи (15 балів)

15 балів: Презентація добре структурована, відображає основні аспекти роботи. Наочні матеріали (слайди, графіки, таблиці) якісні та відповідають темі, сприяють сприйняттю інформації.

10–14 балів: Презентація відображає основний зміст, але є недоліки у структурі чи оформленні. Наочні матеріали використані, але не всі відповідають темі або недостатньо якісні.

0–9 балів: Презентація погано структурована, містить значні помилки, наочні матеріали відсутні або нерелевантні. Візуальна частина ускладнює сприйняття.

Чіткість і логічність виступу (15 балів)

15 балів: Виступ чіткий, логічний, послідовний, зрозумілий. Використовується наукова термінологія, мова грамотна, виступаючий впевнено тримається перед аудиторією.

10–14 балів: Виступ здебільшого логічний і чіткий, є незначні труднощі з формулюванням думок або термінологією. Студент інколи виглядає невпевнено.

0–9 балів: Виступ нелогічний, з порушеннями послідовності викладу. Мова містить помилки, термінологія некоректна, студент не може чітко висловити думки.

Дотримання норм часу (5 балів)

5 балів: Виступ повністю відповідає встановленому регламенту, час розподілено оптимально.

3–4 балів: Виступ трохи перевищує або не повністю використовує час. Деякі аспекти розкрито поверхнево.

0–2 балів: Виступ значно коротший або довший за регламент, матеріал подано уривчасто.

Відповіді на запитання членів комісії (20 балів)

20 балів: Студент дає чіткі, обґрунтовані відповіді на всі запитання, демонструє глибокі знання та здатність аналізувати.

15–19 балів: Відповіді на більшість запитань правильні, але іноді бракує глибини або чіткості. Деякі питання викликають труднощі.

0–14 балів: Студент не може дати правильні або чіткі відповіді, є значні помилки або суперечності, знання матеріалу слабкі.

Оцінка за результатами захисту виставляється керівником до індивідуального плану та у відомість обліку успішності.

Підсумки виконання курсових робіт аналізуються на засіданнях кафедр, науково-методичних чи вчених рад факультетів.

Курсові роботи зберігаються на кафедрі протягом трьох років, після чого списуються відповідно до встановленого порядку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Академічне письмо: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
2. Академічне письмо: 20 порад щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження / Віктор Дроздов. Ізмаїльський державний гуманітарний університет. 2019.
3. Антошина І. В. Методологія як фундаментальна основа наукового дослідження. Академічні візії. № 27. 2024. С. 1–7.
4. Галян О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.
5. Довідник з академічної доброчесності / уклад.: В.Г. Гурянова, Л.Т. Онисимова, Н.В. Поберій; за заг. ред. Т.О. Маринич. Суми: Сумський державний університет, 2018. 24 с.
6. Дослідницька робота здобувачів вищої освіти: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» / Укл. І.М. Дичківська, О.А. Козлюк, Г.М. Косарева, О.І. Косарева, Т.О. Павлюк, Н.М. Руденко, О.І. Степанова, Н.Ф. Федорова, О.В. Войтович, О.І. Юрчук; за заг. ред. І.М. Дичківської, О.А. Козлюк. Рівне: РДГУ, 2019. 112 с.
7. Карсканова С.В., Супрун М.О. Методологія наукових досліджень в корекційній освіті: навчальний посібник. СПД Румянцева, м. Миколаїв, Україна, 2024.
8. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта». Суми: Університетська книга, 2019. 392 с.
9. Колтунович Т.А. Основи наукових досліджень: електронний курс на освітній платформі MOODLE Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1178>
10. Коваленко В. Є., Перетяга Л. Є., Голуб Н. М. Методичні рекомендації до виконання індивідуального наукового дослідження магістра. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019. 50 с.
11. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
12. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 284 с.

13. Линдіна Є. Ю., Ревуцька О. В. Технології логопедичного обстеження. Бердянськ: БДПУ, 2021. 245 с.
14. Мацкевіч Ю. Р., Соловійова Т. Г., Заверико Н. В. Вимоги до написання курсових робіт. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 94 с.
15. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. / С.Е. Важинський, Т.І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
16. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН України 23.10.2018 № 1/9-650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>
17. Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів. 2021. URL: https://ispukr.org.ua/?page_id=8429
18. Методичні рекомендації до написання курсових робіт за спеціальністю Спеціальна освіта / уклад. Г.М. Хворова та ін. Житомир : ЖДУ імені Івана Франка, 2022. 43 с.
19. Методичні рекомендації до написання курсових робіт зі спеціальної педагогіки / уклад. Н.М. Сінопальнікова. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2018. 38 с.
20. Основи методології та організації наукових досліджень / за ред. А.Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
21. Пихтіна Н. П. Методологія психолого-педагогічних досліджень. Ніжин, 2023. 315 с.
22. Положення про академічну доброчесність Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: <https://cutt.ly/8wm2FdND>
23. Про вищу освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 37–38.
24. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
25. Рибалко Л., Романенко Б. Основи методології педагогічних досліджень. 2024.
26. Руденко В., Руденко Н. Об'єкт і предмет педагогічних досліджень. 2022.
27. Староста В.І. Методологія наукових досліджень. Ужгород, 2023. 72 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Тематика курсових робіт з логопсихології, спеціальної педагогіки та логопедії

1. Психолого-педагогічна характеристика дітей з дислалією, дислексією, заїканням, дисграфією тощо.
2. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовлення в умовах інклюзивно-ресурсного центру.
3. Розвиток пізнавальних інтересів учнів 1 класу з важкими порушеннями мовлення на уроках математики.
4. Розвиток пізнавальних процесів у дітей із загальним недорозвиненням мовлення (ЗНМ) засобами арт-терапії.
5. Самооцінка і її розвиток у дітей дошкільного віку з порушеннями мови.
6. Формування експресивного мовлення у дітей дошкільного віку з розладами аутичного спектру (РАС).
7. Формування експресивного мовлення у дітей з РАС дошкільного віку засобами логоритміки.
8. Формування емпатії у дітей дошкільного віку із ЗНМ III рівня засобами психотренінгу.
9. Формування комунікативного компоненту мовленнєвої діяльності дітей п'ятого року життя із ЗНМ засобом комунікативно-розвивального середовища.
10. Формування монологічного мовлення у дітей з важкими порушеннями мовлення (на основі переказу).
11. Формування мотивації до навчання на логопедичних заняттях у дошкільнят з порушенням мовлення.
12. Формування світогляду дитини з порушеннями мовлення в умовах інклюзивної групи.
13. Формування усного мовлення у дітей дошкільного віку із ЗНМ.
14. Використання гри у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення.

15. Використання загальнодидактичних принципів освіти у роботі з дітьми з порушеннями мовлення.
16. Використання ІКТ у роботі з дітьми з порушеннями мовлення.
17. Використання інноваційних технологій у роботі з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку.
18. Історичний розвиток спеціальної освіти дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку в Україні.
19. Комплексне психолого-педагогічне вивчення дітей у діяльності інклюзивно-ресурсного центру.
20. Методологічні основи спеціальної освіти дітей з порушеннями мовлення.
21. Особливості використання наочних методів у роботі з дітьми дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
22. Особливості використання наочних методів у роботі з дітьми шкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
23. Особливості використання практичних методів у роботі з дітьми молодшого шкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
24. Особливості використання словесних методів у роботі з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку.
25. Особливості організації виховної роботи з дітьми з порушеннями мовлення в умовах закладу дошкільної освіти.
26. Особливості організації дистанційної форми навчання дітей з порушеннями мовлення.
27. Особливості організації інклюзивної форми освіти дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.
28. Особливості роботи з батьками дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.
29. Особливості сімейного виховання дітей з порушеннями мовлення.
30. Порівняльна характеристика системи освіти дітей з порушеннями мовлення в Україні та країнах ЄС (країна за вибором студента).

31. Система логопедичної допомоги у Республіці Польща.
32. Теоретичні та методичні засади формування ігрової діяльності дошкільників із порушеннями мовлення.
33. Теоретичні та методичні засади формування навчальної діяльності дошкільників із порушеннями мовлення.
34. Форми навчання дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.
35. Форми навчання дітей шкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
36. Характеристика використання психолого-педагогічних принципів у роботі з дітьми з порушеннями мовленнєвого розвитку.
37. Характеристика спеціальної освіти дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку у США.
38. Характеристика сучасної системи освіти дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.
39. Особливості адаптації дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовлення до навчання в школі.
40. Особливості мовленнєвого розвитку у дітей з порушеннями інтелекту.
41. Психолого-педагогічна характеристика дітей з дислалією, дислексією, заїканням, дисграфією тощо.
42. Особливості розвитку мовлення гіперактивних дітей з мовленнєвими порушеннями в умовах інклюзивної групи.
43. Особливості розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.
44. Особливості сімейного виховання дітей з порушенням мовленнєвого розвитку.
45. Особливості тривожності та страхів у дітей старшого дошкільного віку з дислалією.
46. Попередження порушень мовлення у дітей дошкільного віку.
47. Психологічна готовність батьків до участі у психолого-педагогічному супроводі дітей з мовленнєвими вадами.

48. Психологічні механізми та корекція мовлення дітей при заїканні.
49. Корекція мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку засобами арт-терапії.
50. Розвиток зв'язного мовлення у дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ в процесі ігрової діяльності.
51. Формування мовленнєвої готовності старших дошкільників із ЗНМ до навчання в школі.
52. Особливості логопедичної роботи з розвитку комунікативної сфери у дітей з ЗНМ.
53. Особливості корекції заїкання у дітей дошкільного віку засобами сюжетно-рольової гри.
54. Інноваційні технології корекції заїкання в дітей дошкільного віку.
55. Методика розвитку зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку з вадами мовлення.
56. Особливості розвитку словникового запасу у дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ.
57. Використання монтессорівських сенсорних вправ для розвитку і корекції мовлення у дітей дошкільного віку.
58. Особливості використання казкотерапії у процесі психолого-педагогічної роботи з дітьми дошкільного віку із заїканням.
59. Досвід роботи асистента вчителя в зарубіжних країнах.
60. Інноваційні технології у роботі з дітьми з порушенням мови.
61. Робота логопеда з батьками у сучасних умовах.
62. Комунікативна компетентність майбутнього логопеда.
63. Система професійних знань та умінь вчителя-логопеда.
64. Професійна компетентність логопеда.
65. Логопедичний супровід сім'ї.
66. Організація та зміст логопедичної роботи з дітьми старшого дошкільного віку із порушеннями мовлення.
67. Діагностична компетентність логопедів.

68. Фонологічна компетентність дошкільника.
69. Роль сім'ї у підтримці розвитку дітей з порушеннями слуху: специфіка і методи впливу.
70. Логопедичні програми для роботи з особами з ПМР.
71. Форми організації освітньо-корекційної (виховної) роботи.
72. Засоби для забезпечення логопедичного процесу.
73. Стратегії логопедичного впливу.
74. Роль спеціального педагога у формуванні комунікативних навичок у дітей з особливими освітніми потребами.
75. Використання інтерактивних технологій у процесі логопедичної роботи з дітьми з розладами мовлення.
76. Особливості мовленнєвого розвитку дітей з порушеннями слуху.
77. Вплив нейропсихологічних чинників на формування мовлення у дітей із затримкою психічного розвитку.
78. Роль сімейного середовища у формуванні мовленнєвої компетенції дитини.
79. Співвідношення мовлення і мислення у дітей з інтелектуальними порушеннями.
80. Фонологічні порушення у дітей дошкільного віку: причини та наслідки.
81. Соціально-психологічні аспекти мовленнєвої адаптації дітей з порушеннями мовлення.
82. Особливості розвитку мовлення у дітей з розладами аутистичного спектра.
83. Психофізіологічні аспекти мовленнєвих порушень у дітей із ДЦП.
84. Етіологія та патогенез дизартрії у дітей раннього віку.
85. Лексико-семантичні порушення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
86. Особливості розвитку мовленнєвої діяльності у дітей з алалією.
87. Взаємозв'язок між моторною координацією та мовленнєвим розвитком у дітей.

88. Соціокультурні фактори, що впливають на формування мовленнєвих навичок.
89. Роль ранньої діагностики у виявленні порушень мовлення.
90. Емоційно-вольовий розвиток дітей із заїканням.
91. Особливості мовленнєвих порушень у двомовних дітей.
92. Генетичні фактори у розвитку мовленнєвих порушень.
93. Особливості когнітивного розвитку у дітей із сенсорними алаліями.
94. Психологічні аспекти формування комунікативних навичок у дітей з мовленнєвими порушеннями.
95. Порушення мовленнєвого апарату як наслідок органічних уражень мозку.
96. Вплив вітражного слуху на розвиток мовленнєвої компетенції у дітей.
97. Роль артикуляційної моторики в розвитку мовлення дітей з дизартрією.
98. Соціальна адаптація дітей із порушеннями мовлення в освітньому середовищі.
99. Психологічні особливості дітей із різними формами мовленнєвих порушень.
100. Взаємозв'язок мовленнєвих і когнітивних процесів у дітей із системними порушеннями мовлення.
101. Огляд терапевтичних методів для поліпшення соціальних навичок у підлітків з аутизмом.
102. Гра як засіб розвитку комунікативних навичок дітей з розладом аутистичного спектру.
103. Формування експресивного мовлення у дітей з алалією.
104. Порівняльний аналіз становлення логопедичної допомоги в Україні та країнах Європи.
105. Моделі реалізації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах країн Європи.
106. Інклюзивне навчання як проєкція розвитку соціально-правового суспільства.

107. Організація корекційно-розвивальної роботи у групах для дітей із ФФНМ.
108. Концептуальні підходи до організації ігор-занять в умовах логопедичної групи для дітей із ФФНМ.
109. Особливості використання наочності та мовленнєвого матеріалу у групі для дітей п'ятого року життя із ФФНМ.
110. Логопедична лялька – важлива складова ігор-занять при корекційно-розвивальній роботі в закладі освіти.
111. Формування передумов оволодіння фонетико-фонематичною складовою мовлення під час логопедичних ігор-занять у середній групі для дітей із ФФНМ.
112. Ігри з кольором як засіб корекції ФФНМ у дітей п'ятого року життя.
113. Вплив репродуктивних та продуктивних методів навчання на розвиток мовлення дітей.
114. Формування мовлення у процесі онтогенетичного розвитку дитини.
115. Вплив дидактичних ігор на корекцію мовлення дітей.
116. Інноваційні технології в корекційно-розвивальній роботі з дітьми.
117. Використання музично-логопедичних вправ при корекції дислалії.
118. Розвиток фонематичних процесів у учнів початкової школи з дислалією.
119. Активізація корекційної роботи з розвитку психо-мовленнєвої та моторної сфери у дітей з дизартричними розладами.
120. Логопедичний супровід сім'ї дитини з дизартричними розладами.
121. Особливості корекційної роботи при мінімальних дизартричних розладах у дітей.
122. Психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку із дизартрією.
123. Організація логопедичної роботи в умовах інклюзивної освіти.

124. Наступність в корекційній роботі між закладом дошкільної та школою.
125. Організація логопедичної роботи в закладах дошкільної освіти.
126. Ігри в логопедичній роботі з дітьми дошкільного віку.
127. Традиційні та інноваційні методи формування та розвитку усного мовлення дітей із ЗНМ.
128. Гра як засіб формування та розвитку звукового сприймання у дітей старшої групи із ФФНМ.
129. Ігри з водою та використання акватерапії в логопедії.
130. Логопедична ритміка, як засіб корекції порушень мовлення у дітей.
131. Автоматизація звуків мовлення засобами ейдетики у дітей з ФФНМ.
132. Розвиток творчих здібностей у дошкільників із порушенням мовлення.
133. Використання скоромовок у логопедичній роботі з дошкільниками.
134. Використання LEGO-технологій у корекційній роботі з дітьми із вадами мовлення.
135. Особливості корекції порушень темпу мовлення у дітей із заїканням.
136. Психолого-педагогічна характеристика дітей із загальним недорозвиненням мовлення.
137. Формування лексичної складової мовлення у дітей із загальним недорозвиненням мовлення III рівня.
138. Формування морфологічних умінь у дітей із загальним недорозвиненням мовлення III рівня.
139. Застосування засобів ейдетики у процесі формування структури речення у дітей із загальним недорозвиненням мовлення III рівня.
140. Використання цифрових технологій у роботі логопеда.
141. Інноваційні технології у практичній роботі логопеда.
142. Використання логопедом інноваційних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку.

143. Хмарні технології як засіб взаємодії педагога-логопеда з батьками дітей.
144. Здоров'язберігаючі технології в роботі вчителя-логопеда.
145. Ігрові технології у роботі вчителя-логопеда.
146. STEAM-технології у роботі вчителя-логопеда.
147. Використання інформаційних комп'ютерних технологій у корекційній роботі логопеда.
148. Інформаційно-технологічна компетентність логопедів.
149. Інноваційні технології мовленнєвого розвитку дітей з ЗНМ в роботі логопеда.
150. Комп'ютерні логопедичні програми.
151. Особливості використання комп'ютерних технологій у логопедичній роботі.
152. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі з дошкільниками із загальним недорозвиненням мовлення.
153. Сучасні інноваційні технології в логопедичній роботі.
154. Логопедична лялька в логопедичній практиці.
155. ІКТ в спеціальній освіті.
156. Арт-терапія в логопедичній практиці.
157. Нейроігри у роботі з дітьми з порушеннями мовлення.
158. Корекційно-розвивальне освітнє середовище.
159. Академічна доброчесність логопеда.
160. Нормативно-правове забезпечення логопедичного процесу організації логопедичного процесу в ЗО.
161. Організація освітнього середовища вдома.
162. Цифрові освітні платформи в логопедичній роботі.
163. Логопедичний інструментарій для логопедичного впливу.
164. Форми організації логопедичної роботи.
165. Професійне мовлення вчителя-логопеда.
166. Корекція просодичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку з ринолалією засобом дидактичних вправ.
167. Психолого-педагогічні умови корекції й профілактики порушень темпо-ритмічної сторони мовлення в дітей молодшого шкільного віку.

168. Розвиток фонематичних уявлень у дітей 5-го року життя засобом дидактичних ігор.
169. Педагогічні умови використання альтернативної та додаткової комунікації у роботі з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення.
170. Розвиток монологічного мовлення у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення засобом мнемотехніки.
171. Розвиток лексичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення II-III рівня засобом коректурних таблиць.
172. Психолого-педагогічні умови подолання заїкання у дітей-підлітків.
173. Педагогічні умови залучення батьків до подолання порушень звуковимови у дітей дошкільного віку.
174. Формування складової структури слова у дітей з моторною алалією засобом дидактичної гри.
175. Розвиток дрібної та артикуляційної моторики у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення засобом нейропластики.
176. Психолого-педагогічні умови відновлення мовлення в осіб з афазією.
177. Логопедична допомога в системі освіти України: теоретичний аспект.
178. Роль вчителя-логопеда у забезпеченні психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП.
179. Особливості мовленнєвої підготовки дітей із ЗНМ до шкільного навчання.
180. Словесні дидактичні ігри як засіб автоматизації правильної звуковимови у дітей дошкільного віку з дислалією.
181. Особливості роботи з дітьми молодшого шкільного віку із заїканням.
182. Підготовка фахівців для роботи в закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням.
183. Організація ігрової діяльності розумово відсталих дітей.

184. Словникова робота як складова мовленнєвого розвитку дитини з тяжкими порушеннями мовлення.
185. Особливості оволодіння дітьми з тяжкими порушеннями мовлення синтаксичною будовою мовлення.
186. Організація логопедичного супроводу дітей з ООП у закладі загальної середньої освіти (у закладі дошкільної освіти).
187. Особливості навчання учнів початкових класів з дисграфією.
188. Робота вчителя-логопеда в команді фахівців інклюзивно-ресурсного центру.
189. Розвиток логопедії в Україні: історичний аспект.
190. Гігієна голосу та пропедевтика дистонії у дітей.
191. Дислексія у дітей молодшого шкільного віку та її корекція.
192. Особливості колекційної роботи у дітей дошкільного віку з ФФН.
193. Роль сенсорного виховання при корекції дизартрії.
194. Профілактика порушення письма і читання у дошкільників з порушеннями мовлення.
195. Особливості ігрової діяльності дошкільників із ЗНМ.
196. Особливості використання комп'ютерних технологій в логопедичній роботі.
197. Методика формування письма у дітей із загальним недорозвитком мовлення.
198. Методика формування читання у дітей із загальним недорозвитком мовлення.
199. Особливості корекції порушення мовлення засобами арт-терапії.
200. Корекція мовлення у дітей з ФФНМ засобами шумотерапії.
201. Затримка мовного розвитку як результат педагогічної занедбаності старших дошкільників.
202. Розвиток творчості у дітей дошкільного віку із ЗНМ.
203. Казка як засіб розвитку мовлення у дітей із ЗНМ.
204. Методика розвитку мовленнєвого дихання у дітей дошкільного віку з дислалією.

205. Корекційна робота з подолання мовленнєвих порушень у дітей в умовах реабілітаційного центру.
206. Особливості формування активного словника у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення I рівня.
207. Розвиток активного словника у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення II рівня.
208. Використання наочних матеріалів у подоланні оптичної дисграфії у дітей молодшого шкільного віку.
209. Казка як інструмент розвитку навичок переказу у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.
210. Розвиток «чуття мови» у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення III рівня.
211. Методика стимуляції мовленнєвої активності у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення III рівня.
212. Ігрові прийоми для розвитку артикуляційної моторики у дітей дошкільного віку з поліморфною дислалією.
213. Організація корекційно-розвивальної ігрової діяльності у дітей з інтелектуальними порушеннями.
214. Розвиток мовленнєвого дихання у дітей дошкільного віку із заїканням засобами логоритміки.
215. Застосування дидактичних ігор у логопедичній роботі з дітьми дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення I рівня.
216. Роль наочності у процесі психолого-педагогічного обстеження дітей дошкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку.
217. Методика розвитку мовленнєвого дихання у дітей дошкільного віку із дизартрією.
218. Логоритмічні вправи як засіб корекції мовленнєво-рухових порушень у заїкуватих дітей.
219. Формування побутової лексики у дітей з алалією засобами дидактичної гри.
220. Логопедична робота з розвитку мовлення у дітей з розладами аутистичного спектру.
221. Розвиток дрібної моторики у дітей з мовленнєвими порушеннями за допомогою конструктивних ігор.

222. Співпраця батьків і педагогів у процесі адаптації дітей з особливими освітніми потребами до навчання.
223. Казкотерапія у роботі з дошкільниками із загальним недорозвиненням мовлення.
224. Логоритміка як засіб розвитку мовлення у дошкільників з мовленнєвими порушеннями.
225. Ефективність використання альтернативних засобів комунікації для дітей з тяжкими мовленнєвими порушеннями.
226. Мнемотехніка як засіб підвищення мовленнєвої активності у дітей з особливими освітніми потребами.
227. Дидактичні ігри в роботі логопеда з дітьми з особливими освітніми потребами.
228. Методика формування фразового мовлення у дітей з тяжкими мовленнєвими порушеннями.
229. Особливості логопедичної роботи з дітьми із затримкою мовленнєвого розвитку в інклюзивних групах.
230. Особливості мовленнєвого розвитку у дітей з множинними порушеннями.

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка
Кафедра соціальної педагогіки та корекційної освіти

Логоритміка як засіб розвитку мовлення у дошкільників з мовленнєвими порушеннями

Курсова робота
За IV семестр 2025 / 2026 н. р.
студентки групи ЛП – 2428Б
денної форми навчання
факультету історії, педагогіки та психології
Світлани ШЕВЧУК
Науковий керівник – кандидат психологічних наук, доцент
Марія ЧАЙКОВСЬКА

Допущено до захисту

« _____ » _____ 2026 р. Науковий керівник _____ **Марія ЧАЙКОВСЬКА**
підпис прізвище, ім'я

Оцінка захисту _____

« _____ » _____ 2026 р. Члени комісії _____
підпис прізвище, ім'я

_____ прізвище, ім'я

_____ прізвище, ім'я

Дрогобич, 2026

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СТРУКТУРНИХ ЧАСТИН КУРСОВОЇ РОБОТИ

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	8
1.1. Назва підрозділу	8
1.2. Назва підрозділу	12
1.3. Назва підрозділу	
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	
2.1. Назва підрозділу	
2.2. Назва підрозділу	
2.3. Назва підрозділу	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВНД	вища нервова діяльність
Діти з ООП	діти з особливими освітніми потребами
ЗВО	заклад вищої освіти
ЗДО	заклад дошкільної освіти
ЦНС	центральна нервова система

Підписано до друку 01.07.2026. Формат 60x84 1/8
Ум. Друк. арк. 1,3
Гарн. Times New Roman
Папір офс. Друк різнографічний
Тираж 300 прим.

Друк ТзОВ «Трек ЛТД»
м. Дрогобич, вул. Д.Галицького, 1
Тел. 0970111011
druksv@gmail.com